

Rainer Ganahl: Uber Capitalism Burg

Voor de Hedendaagse Kunst en Architectuur Triennale Brugge 2015 maken achttien internationaal gereputeerde kunstenaars nieuw werk in de Brugse binnenstad. De Oostenrijker Rainer Ganahl zet op de Burg een chocoladesculptuur neer in de vorm van het Brugse Huis Ter Beurze, waar in de middeleeuwen de allereerste financiële beurs ter wereld ontstond. Zijn werk verwijst naar de wortels van het kapitalisme en het verleidelijke nieuwe gezicht ervan in onze tijd. De realisatie van de sculptuur gebeurde in samenwerking met leerlingen van de Brugse gastronomische school Ter Groene Poorte.

Uber Capitalism

'In kapitalistische termen staat crisis niet alleen voor verval en vernietiging, maar ook voor een nieuw begin. Het bankroet van de een vormt een opportuniteit voor de ander', zegt Rainer Ganahl. 'Dat zien we ook in de sociale, technologische en economische veranderingen in onze wereld. Inefficiënte, niet-duurzame economieën en productiewijzen maken plaats voor nieuwe. Vandaag opent ook duurzaam economisch en non-profitdenken nieuwe wegen naar rijkdom. Door onze revolutionaire digitale tools is er een nieuwe deeleconomie ontstaan, die ik samenvat in het woord UBER.'

UBER is een Duits superlatief dat zoveel als 'super', 'hyper' of 'meer dan' betekent. In die betekenis draagt het ook negatieve connotaties in zich met het naziregime, dat Nietzsches term *Übermensch* misbruikte. Maar Ganahl verwijst er ook mee naar Uber, de populaire maar omstreden app waarmee iedereen met een smartphone en een personenwagen zijn eigen taxibedrijf kan beginnen. Vandaag heeft Uber het bastion van de taxi-industrie doen wankelen. De regulerende Europese overheden weten niet hoe ze moeten omgaan met de overweldigende populariteit van deze app. Hetzelfde geldt voor allerlei andere apps, zoals voor huisvesting, daten, honden uitlaten ... Deze apps geven onze dagelijkse commerciële en persoonlijke interacties een nieuwe vorm. Uitnodigingen aan de gebruikers om de diensten te beoordelen sturen de commerciële prestaties voortdurend bij. Onze non-stopcultuur helpt, vermaakt, leidt, beschermt, traceert, jaagt, monitort en analyseert ons altijd en overal. Wie niet online is en deze infrastructuur niet kan betalen, is uitgesloten van de voordelen ervan.

Vanuit deze achtergrond plaatst Ganahl op de Burg een chocoladesculptuur in de vorm van Huis Ter Beurze, waar in de middeleeuwen de eerste financiële beurs ter wereld ontstond. Erbovenop roteren de woorden 'UBER CAPITALISM', zoals het Benz-logo in vele Duitse steden. Brugge was in de middeleeuwen een draaischijf van de wereldeconomie, maar verloor haar relevantie door de verzanding van de haven. De technologie om dit tegen te gaan had men toen nog niet. Ook vandaag kijken we aan tegen rijzende zeespiegels en klimaatverandering. Ganahls keuze voor chocolade als materiaal is in dat licht betekenisvol. In de publieke ruimte staat de sculptuur bloot aan hitte en vandalisme. De vluchtigheid en bederfelijkheid ervan verhogen onze ambivalentie tegenover het verleidelijke nieuwe gezicht van het kapitalisme, dat gegroeid is uit een digitale cultuur van vermaak, afleiding en consumptie, waarvan we de consequenties nauwelijks bevatten.

In België is het verboden om als privépersoon wat bij te verdienen met Uber en soortgelijke apps. Anderzijds is het de onderliggende digitale infrastructuur en cultuur, die dingen mogelijk maken als de cloud, het delen van software, informatie en data, werken en communiceren op afstand, die de beter begoede inwoners en toeristen in staat stellen hun zaken, investeringen en bedrijven te beheren. UBER CAPITALISM is daarom ook een metafoor voor de immateriële fenomenen van verrijking en verarming die van alle tijden zijn en zich cyclisch herhalen.

‘Vandaag is Brugge een mooie, ambitieuze toeristische bestemming, die ook in trek is bij tweedeverblijvers. In de idyllische middeleeuwse stadskern wordt de historische rijkdom geëtaleerd en op Disney-achtige wijze cosmetisch opgesmukt’, zegt Ganahl. ‘Het is er zo lieflijk en rustig dat je tijd en context vergeet. Het ontbreken van een significante migrantenbevolking suggereert een homogene, nostalgische harmonie, die je doet vergeten dat er in de rest van het land en van Europa voortdurend culturele, religieuze, raciale en taalconflicten aan de gang zijn. En dat terwijl Europa hopeloos blijft vasthouden aan een notie van ‘blankheid’ en eurocentrische intolerantie. Het is dan ook symptomatisch dat ondanks de massale consumptie van chocolade slechts weinigen de donkere kant ervan kennen. In wezen is chocolade een koloniaal bijproduct dat bestaat dankzij de cacao boon, die enkel in voormalige Europese kolonies groeit.’ Ganahl vindt het daarom ironisch dat Brugge het wereldcentrum van de chocoladeproduktie is. De cacao productie gaat nog steeds gepaard met kinderarbeid, mensenhandel en slavenarbeid. De oogst en de verwerking van cacao zijn zwaar en gevaarlijk. Maar anderzijds was het de nabijheid van de Belgische chocolade-industrie die het mogelijk maakte om in Brugge een chocolademassa ter waarde van 80 000 euro in de complexe vorm van UBER CAPITALISM te gieten.

De afwerking van de chocoladesculptuur werd verzorgd door leerling-chocolatiers van de gastronomische school Ter Groene Poorte in Brugge.

Bio Rainer Ganahl

°1961, Bludenz (AT)

De fotograaf, video- en performancekunstenaar Rainer Ganahl studeerde tussen 1985 en 1991 aan de Universität für angewandte Kunst Wien en aan de Akademie van Düsseldorf onder Nam June Paik.

Ganahl onderzoekt de relatie tussen de lesgever en het publiek in een uitgebreide fotoreeks *Seminars/Lectures*. Een vraagstelling die teruggaat op de theorie van Karl Marx over onderwijs en opvoeding. In tegenstelling tot Marx' overtuiging gaat het eenrichtingsverkeer in Ganahls foto's vrolijk verder.

Sinds 2007 ontwikkelt Ganahl als conceptueel marxist 'sociale sculpturen', gedegouteerd als hij is door de manifeste wereldwijde teloorgang van het banksysteem. Tegenstellingen stapelen zich op in zijn werk. Zowel bij het vermelden van literaire, filosofische en ideologische inspiratoren als in zijn performances zet hij de toeschouwer telkens opnieuw op het verkeerde been. In 2009 laat hij zich tijdens de Armory Show in een langgerekte limousine rijden terwijl hij Marx leest. Maar schijn bedriegt: hij doorprijkt dit expliciete teken van uiterlijk vertoon met de bedenking dat enkel de middenklasse dit vervoermiddel gebruikt, niet de jetset waar ze naar opkijkt.

Recent vestigde Ganahl zijn aandacht op de mode-industrie, een al even ondemocratische omgeving, waarin de kledingstukken die niet uit fair trade afkomstig zijn de tijd van Marx voor de geest halen. Ook de Occupy Wall Street-beweging lijkt hij genegen. In de New Yorkse wijken Spanish Harlem en Chinatown kocht hij nepzijden sjaals en verwerkte ze als modestatementen in zijn reeks *Marx 99 cents*. Tegelijk zeefdrukt hij communistische symbolen op de iconische *carrés* van Hermès. Zo vernielt Ganahl de waarde van consumptiegoederen door ze tot kunstwerk te verheffen.

Ganahl vertegenwoordigde Oostenrijk op de Biënnale van Venetië in 1999 en opnieuw in 2007. Sinds 2006 is hij aangesteld als professor Beeldhouwkunst (concept en nieuwe media) aan de Staatliche Akademie der Bildenden Künste in Stuttgart.

www.ganahl.info

Praktische info voor de bezoeker

20.05 - 18.10.2015

Burg, 8000 Brugge

24/7 toegankelijk

Voor meer persinfo

pers@triennalebrugge.be

+32 (0)50 45 50 02

Hedendaagse Kunst en Architectuur Triennale Brugge 2015

20 mei – 18 oktober 2015

Wat als de vijf miljoen toeristen die elk jaar Brugge bezoeken hier ook zouden blijven wonen? Wat als een kleinschalige, beschermde historische stad plots zou uitgroeien tot een megapolis? Dat is het uitgangspunt van de Hedendaagse Kunst en Architectuur Triennale Brugge 2015. Achttien internationale kunstenaars creëren nieuw werk dat te zien is in een kunstparcours in de binnenstad. Drie indoortentoonstellingen verdiepen en contextualiseren een aantal thema's. Brugge wordt URB EGG: de triennale breekt het ei van Brugge van binnenuit open en vindt de stad opnieuw uit.

Info en programma: www.triennalebrugge.be

Facebook: Triennale Brugge 2015

Twitter: #TRIEBRU15

Subsidiënten

Peters

Sponsor

Mediapartners

Officiële leveranciers

20 MAY

18 OCT

WWW.TRIENNALEBRUGGE.BE